

حمام باستانی توده (حمام خزینه ای) :

این اثر که با شماره ۱۴۲۱۷-۸۴/۱۱/۹ در فهرست آثار باستانی به ثبت رسیده در مرکز

محلۀ تاریخی شهر که به محلۀ توده معروف است واقع گردیده و منسوب به دورۀ قاجار می‌باشد. مشخصات اثر: حمام توده متشکل از چهار فضای متوالی از قبیل ورودی، سربینه، گرمخانه و خزینه می‌باشد. سربینه به شکل فضای هشتی کشکولی که طول ضلع کوچکتر ۱/۲ طول ضلع بزرگتر می‌باشد در مفصل یکی از اضلاع کوچک با راهروی ورودی مرتبط می‌باشد. فضای سربینه متشکل از دولایه فضایی بوده، یکی فضای میانی که حوض آب در وسط آن جانمایی گردیده است به فضایی ارتباطی اختصاص یافته و فضای کناری دورتادور فضای میانی که در روی سکو جهت نشستن و استراحت تعبیه گردیده است. سربینه از طریق راهرویی از جانب یکی از اضلاع کوچک هشتی با انحراف مسیر به گرمخانه ارتباط می‌یابد این راهرو که طولی برابر با ۱۲ متر دارد ارتباط سربینه با گرمخانه می‌باشد، در ضمن ورودی ثانوی حمام از طریق این راهرو با کالبد ساختمان مرتبط گشته و از طریق ارتباطات عرضی بار سیرکلاسیون حمام را منتقل می‌کنند. گرمخانه بصورت فضایی متقارن و هندسی متشکل از دولایه کناری و یک فضای میانی با سازه متشکل از چهار ستون سنگی با مقطع دایره به قطر ۷۵ سانتی‌متر که در ارتفاع ۱/۴۰ متر به مقطع مربع مماس بر محیط آن تبدیل شده و در نهایت بار بوسیله قوسهایی با خیز تند به پایه‌ها منتقل می‌گردد. خزینه بصورت فضایی الحاقی به توسط حائلی به ارتفاع ۱/۲۰ متر به گرمخانه منتقل می‌گردد.

یکی از ویژگیهای منحصر به فرد بنا فرم ارتباطات درونی بنا می‌باشد. در ناحیۀ ورود به سربینه مسیر به اندازه ۹۰ درجه چرخش یافته و در امتداد عمود بر محور ورودی به سربینه ختم می‌گردد سپس سیرکلاسیون در فضای سربینه با ۹۰ درجه چرخش به راهرو هدایت می‌گردد و در نهایت حرکت به سمت گرمخانه از گوشه و در محوری غیرمتجانس با محور خروجی سربینه انجام می‌گردد. این امر نشان دهنده ویژگی کالبدی این حمام در ارتباطات پیچیده فضایی به جهت استقلال فضایی هر واحد به لحاظ مسائل اجتماعی و مسائل فنی از جمله سرمایشی و گرمایشی بوده است.

